

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-51-19>

УДК 336:3398

Гапонюк Микола Анатолійович

кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів імені Віктора Федосова,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1541-0307>

Стефанішин Михайло Васильович

аспірант,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-3312-5389>

Mykola Haponiuk, Mykhailo Stefanishyn

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

**ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ
ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ****FINANCIAL INSTRUMENTS FOR ATTRACTING
FOREIGN INVESTMENTS IN UKRAINE**

Анотація. У статті акцентовано увагу, що цілі інвестиційної політики початку XXI століття стикаються з цілями сталого розвитку (ЦСР), що є відповіддю на посилення глобальних проблем. Досліджено інструменти залучення іноземних інвестицій для відновлення економіки України. Одним із таких механізмів є податкове стимулювання, яке є потужним інструментом для підтримки інновацій та розвитку галузей, які є високотехнологічними. Проаналізовано світові фінансові тенденції та визначено перспективні механізми, такі як зелені облігації, краудфандингові платформи, венчурні фонди та FinTech-рішення. Розглянуто переваги використання цих інструментів для підтримки стратегічних галузей: енергетики, логістики, агропромисловості, оборонного комплексу та інноваційних технологій. Запропоновано рекомендації щодо впровадження ефективних стратегій для посилення інвестиційного клімату.

Ключові слова: інноваційні фінансові інструменти, іноземні інвестиції, зелені облігації, фінансові технології, інвестиційний клімат, інвестиції.

Summary. The article emphasizes that the goals of investment policy at the beginning of the 21st century intersect with the Sustainable Development Goals (SDGs), which are a response to the escalation of global challenges. The study examines the tools for attracting foreign investment to promote Ukraine's economic revival. One of such mechanisms is tax incentives, a powerful tool for supporting innovation and the development of high-tech industries. In Ukraine's policy on promoting foreign investment, traditional measures include exemption from import duties and VAT for in-kind investments by foreign investors in the authorized capital of companies. Tax credits are a key state tool for influencing the overall implementation of corporate initiatives. In addition, financial incentives are increasingly used to stimulate business research, as they can support various enterprises, including small and medium-sized ones, providing them with maximum independence. It is noted that foreign investors can implement their investments in Ukraine in various ways. The absence of a state system for ensuring and protecting foreign investments, shortcomings in the legal regulation of investment activities, the lack of effective mechanisms and institutions for insuring military risks and investment projects, negative judicial practice, as well as the imperfection of bank guarantees for foreign investments – all this significantly reduces the investment attractiveness of Ukraine, as investors face high risks. Global financial trends were analyzed and promising mechanisms such as green bonds, crowdfunding platforms, venture capital funds and FinTech solutions were identified. It is emphasized that Ukraine offers foreign investors a wide range of instruments for investing in its economy. The advantages of using these instruments to support strategic industries such as energy, logistics, agro-industrial complex, defense industry, innovative technologies were considered. Recommendations were proposed for the implementation of effective strategies to improve the investment climate. To improve the investment climate, it is necessary to implement deep reforms aimed at creating a transparent and predictable business environment, developing a regulatory framework, supporting innovative initiatives, and ensuring the international promotion of Ukraine as an attractive investment destination.

Keywords: Innovative financial instruments, foreign investments, green bonds, financial technologies, investment climate, investments.

Постановка проблеми. На початку глобалізації низькі внутрішні ресурси призвели до того, що багато країн потребують іноземних інвестицій. Кредити – це альтернатива, але країни, що розвиваються, продемонстрували нездатність виконувати свої зобов'язання перед кредиторами. Таким чином, доступними джерелами фінансування залишаються іноземні інвестиції та стимулювання національних інвестицій у відповідь на зростаючі показники заборгованості. Іноземні інвестиції вважаються основою економічного розвитку. Крім того, цей фінансовий потік, який не має боргу, впливає на всі основні частини економіки країни, такі як обмін валют, зростання робочої сили та приплив капіталу.

Попередні оцінки показують, що для відновлення української економіки потрібно більше \$1 трлн інвестицій [1]. Інвестиційна політика, яка сприяє іноземним інвестиціям, є важливою частиною національної економічної політики. Наразі жодна з моделей інвестиційної політики, розроблених країнами світової економіки, не може бути використана, оскільки необхідно враховувати багато аспектів і методів. Для формування та впровадження інвестиційної політики в нашій країні необхідно чітко визначити стратегічні та тактичні пріоритети; визначити джерела інвестиційних ресурсів; визначити методи та інструменти впливу на кожному етапі; і відпрацювати на основі співпраці стейкхолдерів оптимальні механізми реалізації політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові дослідження та публікації останніх років поширюються на пошук шляхів залучення для іноземних інвестицій у різні галузі особливо у зв'язку з військовим вторгненням та потребами відбудови та економічного зростання. Дослідження Софіщенко І. аналізує практику використання комплексу інструментів державної політики, спрямованої на стимулювання іноземних інвестицій в Україні [2]. Торбич Б. досліджує концептуальні основи інвестиційного забезпечення розвитку підприємств України в умовах сучасних економічних і геополітичних викликів, зумовлених військовою агресією РФ. Панкова Л. також вивчає тенденції та перспективи залучення іноземних інвестицій в умовах війни [12]. Кучер Т. вказує, що впровадження сучасних фінансових інструментів здатне впливати на чинники, які визначають вартість залучення інвестицій [13]. Це, у свою чергу, може сприяти покращенню цього показника та стимулювати зростання обсягів прямих іноземних інвестицій в Україну.

Метою статті є: дослідження інноваційних фінансових інструментів для залучення іноземних інвестицій в Україну, зокрема зелених облігацій, краудфандингових платформ, венчурних фондів та фінансових технологій. Розробка рекомендацій

для покращення інвестиційного клімату України, стимулювання розвитку стратегічних галузей економіки, сприяння післявоєнному відновленню та інтеграції в міжнародні фінансові ринки.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою забезпечення потреб національної економіки в інвестиційних ресурсах і їх ефективного використання державна політика сприяння іноземним інвестиціям складається з заходів, прийнятих державними органами та іноземними інвесторами щодо залучення іноземних інвестицій. Необхідно розглядати його як частину національної інвестиційної політики в контексті економічної політики країни. Економічна політика країни складається з цілей, які підпорядковуються основній цілі забезпечення сталого розвитку та збільшення суспільного добробуту [2]. Отже, незважаючи на катастрофічні наслідки військової агресії, відновлення української економіки повинно відбуватися за допомогою нової концепції інвестиційної політики, розробленої ЮНКТАД. Ця концепція дозволить українцям інтегрувати свою екологічну політику в глобальний контекст.

Поствашигтонський консенсус, заснований на ретельному аналізі результатів політики економічного лібералізму, зосередив увагу до заходів на покращенні інституційної спроможності як ринкових, так і державних інституцій, зосереджуючись на міжнародних інвестиціях для вирішення соціальних проблем. Цілі інвестиційної політики початку ХХІ століття стикаються з цілями сталого розвитку (ЦСР), що є відповіддю на посилення глобальних проблем [3].

Наразі багатосторонні політичні рішення необхідні для реагування на нові виклики в міжнародній економіці. Рекомендації ЮНКТАД щодо створення національної інвестиційної політики мають бути адаптовані з урахуванням національних особливостей розвитку економіки та інституційної спроможності кожної країни. Поєднання національних і міжнародних принципів і методів розробки інвестиційної політики є характеристикою такої багатосторонньої політики. Це забезпечує баланс між економічним зростанням за допомогою лібералізації міжнародного руху фінансових ресурсів, сприяння міжнародній інвестиційній діяльності та захисту національних і екологічних інтересів [4]. Багатостороння політика також враховує особливості країн, що розвиваються під час розвитку міжнародної економіки.

Для того, щоб прискорити розвиток науки та передових технологій в умовах сучасних глобальних викликів, країни повинні впроваджувати інноваційну політику та забезпечувати достатнє фінансування та стимулювання інноваційних ініціатив. У цьому контексті фіскальні механізми, які сприяють приватним інвестиціям у наукові дослідження та розробки, відіграють важливу

роль. Одним із таких механізмів є податкове стимулювання, яке є потужним інструментом для підтримки інновацій та розвитку галузей, які є високотехнологічними.

Податкові стимули – це складні інструменти фіскальної політики, які уряди використовують для стимулювання бізнесу та економічної діяльності шляхом надання пільг певним підприємствам. Згідно з дослідженням Кін і Мансура [5], податкові стимули включають не лише зниження податків, але й численні інші нетипові податкові механізми, які застосовуються до конкретних платників податків або операцій. Вони включають зниження податків, надання податкових кредитів, відстрочки сплати податків та інші пільгові програми, спрямовані на стимулювання інвестицій, наукових досліджень і розробок. На основі методів надання преференцій податкові стимули поділяються на два основні типи: прямі та непрямі (рис. 1).

Звільнення, знижки та пільгові податкові ставки для інвесторів є прикладами прямих податкових стимулів, які надаються відповідно до прибутку. Цей метод дозволяє підприємствам отримувати прямі державні субсидії, збільшуючи очікуваний прибуток від технічних проектів. Але коли є невдачі у виконанні науково-дослідних робіт, прямі стимули не завжди виглядають привабливими [9]. Однак непрямі стимули на основі витрат включають такі підходи, як відстрочене оподаткування,

прискорена амортизація, інвестиційні компенсації, зарахування до оподаткованого прибутку та відрахування. Ці методи є надзвичайно адаптивними, і вони зосереджені на тому, щоб мотивувати людей до того, як відбудеться подія, одночасно знижуючи фінансові обмеження, пов'язані з процесом передачі знань [10].

Європейський Союз використовує такі основні методи податкового стимулювання інноваційної діяльності підприємств: податковий кредит, який зменшує податок на прибуток, якщо компанія витрачає гроші на матеріально-технічні дослідження; вирахування витрат на наукові дослідження та розробки та відповідне зменшення бази оподаткування податку на прибуток; додаткова амортизація основних засобів; і податкові канікули [11, с.48].

Головною метою інноваційної політики Євросоюзу є сприяння поширенню інновацій і прискорення та спрощення реалізації результатів наукових досліджень у готових продуктах на національному і наднаціональному рівнях.

Використання загальних фіскальних стимулів, які можна класифікувати як пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи, передбачається в національній політиці сприяння ПІІ. У політиці сприяння іноземним інвестиціям в Україні традиційно використовується звільнення від сплати ввізних мит і ПДВ з інвестицій у натуральній формі як внески

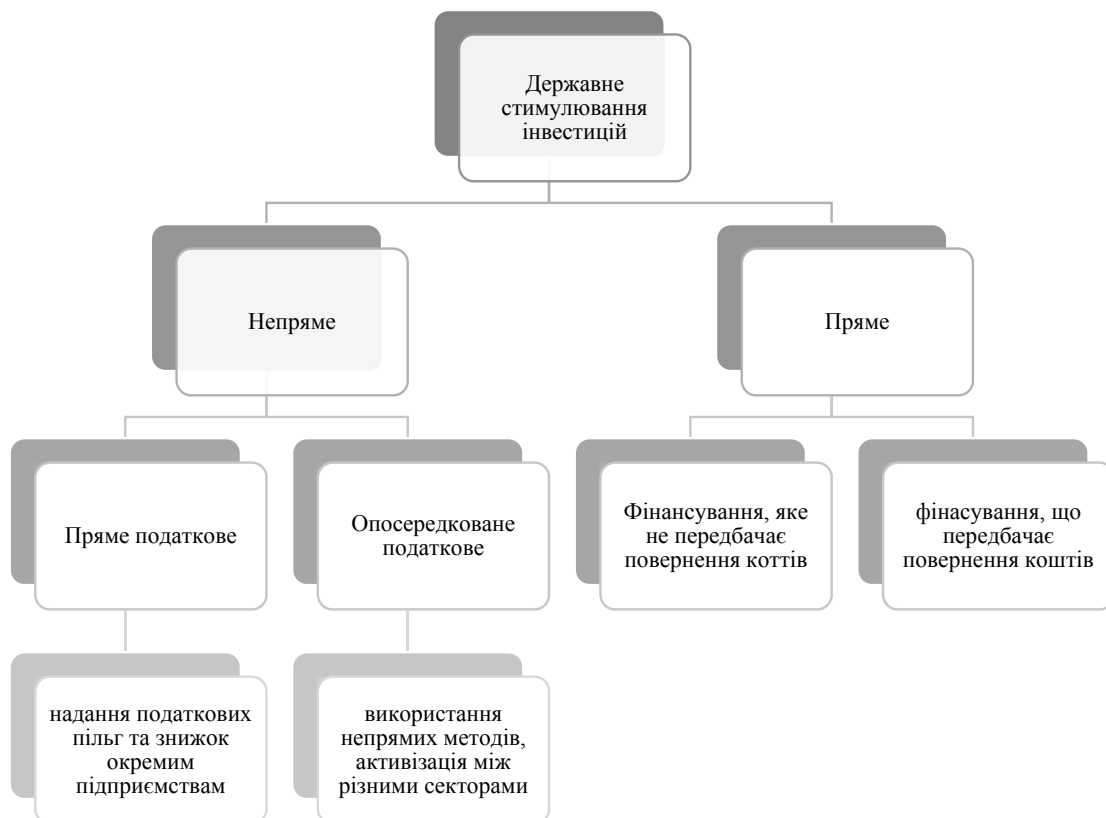

Рисунок 1 – Методи державного стимулювання інновацій

Джерело: систематизовано за [6–8]

іноземних інвесторів до статутного капіталу компанії. Ця практика подібна до практики в інших країнах світу. Із 2021 року внесок інвестора з метою інвестування або як внесок до статутного капіталу звільняється від сплати ввізного мита на підставі договорів про значні інвестиції протягом п'ятирічного терміну. Якщо він ввозиться протягом більше трирічного періоду, він також звільняється від сплати ввізного мита. Відповідно до спеціального інвестиційного договору, операції з ввезення інвестором устаткування для реалізації значного інвестиційного інвестиційного проекту також звільняються від оподаткування ПДВ.

Податкові кредити є основним інструментом уряду для впливу на загальний рівень втілення корпоративних ідей. Крім того, фінансові стимули все частіше використовуються для стимулювання бізнес-досліджень, оскільки вони можуть підтримати різні підприємства, включаючи малі та середні підприємства, надаючи їм максимальну незалежність.

Відповідно до законодавства України, іноземні інвестиції визначаються як цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціальних цілей. До таких цінностей належать майнові права, цінні папери, цільові грошові внески, науково-технічна продукція, інтелектуальна власність, нематеріальні активи, грошові кошти та інші види майна.

Іноземні інвестори можуть реалізовувати свої вкладення в Україні різними способами, зокрема:

- через участь у створенні підприємств разом з українськими юридичними чи фізичними особами або шляхом придбання часток у діючих компаніях;
- шляхом заснування підприємств, які повністю належать іноземному капіталу, створення філій чи інших відокремлених підрозділів іноземних компаній, а також через придбання повної власності на діючі підприємства;
- через купівлю рухомого чи нерухомого майна, включаючи будівлі, приміщення, транспортні засоби, обладнання, а також через придбання корпоративних прав, акцій, облігацій та інших цінних паперів;
- шляхом отримання прав на використання земельних ділянок або природних ресурсів в Україні, самостійно або за участю місцевих юридичних чи фізичних осіб;
- через придбання інших видів майнових прав;
- іншими способами, які не суперечать українському законодавству, у тому числі без створення юридичної особи, на підставі договорів із суб'єктами господарської діяльності в Україні.

Однак, відсутність державної системи забезпечення та захисту іноземних інвестицій, недоліки у правовому регулюванні інвестиційної діяльності, брак ефективних механізмів і інституцій для стра-

хування воєнних ризиків та інвестиційних проєктів, негативна судова практика, а також недосконалість банківських гарантій щодо іноземних вкладень – усе це значно знижує інвестиційну привабливість України, адже інвестори стикаються з високими ризиками. До цього додається корупція у владних структурах, що ускладнює отримання дозвільної документації та ухвалення регуляторних актів [12].

Проте, Україна пропонує іноземним інвесторам широкий спектр інструментів для вкладень в її економіку. Сьогодні країна здатна запропонувати перспективні сектори з високою доданою вартістю, продукція яких може бути конкурентоспроможною на глобальних ринках. У 2023 році було визначено 10 пріоритетних галузей, які заслуговують на увагу інвесторів:

- Енергетика (інвестиційний потенціал – \$177 млрд). Україна активно розвиває виробництво електроенергії та «зеленого» водню, вже співпрацює з міжнародними партнерами й отримує підтримку від міжнародних організацій. У межах Водневої стратегії ЄС Україна є ключовим партнером у напрямі відновлюваного водню.

- Логістика та інфраструктура (\$123 млрд). Унікальне географічне розташування робить країну важливим транзитним вузлом. Через війну цей сектор гостро потребує інвестицій для відновлення та розвитку.

- Оборонно-промисловий комплекс (\$43 млрд). Ця галузь є основою національної безпеки та гарантією майбутньої стабільності.

- Агропромисловий сектор (\$34 млрд). Завдяки родючим чорноземам, Україна має статус «житниці Європи». Інвестиції можливі як у виробництво, так і в переробку аграрної продукції.

- Металургія та металообробка (\$26 млрд). Україна має досвід у високотехнологічному металургійному виробництві, включно з титаном. Попри значні втрати виробничих потужностей через війну, галузь залишається перспективною для розвитку, зокрема в «зеленій» металургії.

- Промислове виробництво (\$16 млрд). Сектор охоплює важке, транспортне, сільськогосподарське машинобудування, верстатобудування, приладобудування та інші напрямки, які є важливими для економіки.

- Інноваційні технології (\$11 млрд). Україна є лідером у впровадженні цифрових рішень, як-от платформа «Дія», та створенні сприятливого середовища для ІТ-індустрії в межах режиму Дія City. Українські ІТ-фахівці мають високий попит на міжнародному ринку.

- Природні ресурси (\$5,6 млрд). Україна володіє значними запасами корисних копалин, включаючи вугілля, залізні руди, графіт, уран, титанові руди та інші.

Україна вже зараз помітно приваблює іноземний капітал, і ця активність зросте після завершення

війни. Інвестиції в Україну – це не лише шанс для бізнесу, але й внесок у майбутню перемогу країни.

Для залучення інвестицій варто застосовувати не лише загальнозживані інструменти, а й застосовувати інноваційні фінансові інструменти.

Зелені облигації є одним із найбільш перспективних інструментів для залучення капіталу в проекти екологічного спрямування. В умовах посилення глобальної боротьби зі зміною клімату попит на такі інструменти постійно зростає. Україна може використовувати зелені облигації для фінансування проектів у сфері відновлюваної енергетики, модернізації інфраструктури та зменшення викидів CO₂.

Розвиток фінансових технологій дозволив спростити доступ до фінансування за допомогою краудфандингу. Створення державних або приватно-державних платформ, орієнтованих на іноземних інвесторів, може допомогти фінансувати малі та середні підприємства (МСП), стартапи та соціальні проекти.

Венчурні фонди активно використовуються в розвинених економіках для підтримки інноваційного бізнесу. В Україні є значний потенціал для розвитку IT-індустрії, агротехнологій та відновлюваної енергетики. Участь іноземних венчурних фондів сприятиме розвитку стартап-екосистеми та створенню нових робочих місць. Влада може запровадити пільгове оподаткування для таких венчурних фондів.

FinTech-технології відкривають доступ до нових ринків капіталу. Зокрема, використання блокчейн-платформ для проведення транзакцій забезпечує прозорість та мінімізацію ризиків. Створення українських FinTech-продуктів із залученням іноземного капіталу сприятиме покращенню фінансової інфраструктури.

Залучення міжнародного капіталу в економіку України сприятиме підвищенню частки інвестицій у ВВП країни, адже саме інвестиції є важливим чинником, що забезпечує економічний розвиток України в перспективі [13].

Висновки. Наразі економічна система України функціонує в умовах воєнної економіки, що викликає високий інвестиційний ризик для потенційних іноземних інвесторів. Хоча політичні та економічні кроки керівництва країни мають нега-

тивний вплив на іноземне інвестування в економіку, єдність українського народу створює позитивний імідж країни на світовій арені. Це також створює сприятливі умови для іноземних інвестицій у найближчі роки.

Згідно з результатами дослідження, необхідно узагальнити основні елементи та напрямки, які необхідно розвивати, щоб покращити процес залучення іноземного капіталу в економіку країни. Для покращення інвестиційного клімату необхідно здійснити глибокі реформи, спрямовані на створення прозорого та прогнозованого бізнес-середовища, розвивати нормативно-правову базу, підтримувати інноваційні ініціативи, забезпечити міжнародну промоцію України як інвестиційно привабливої країни. Активна співпраця між державою, бізнесом та інвесторами, а також адаптація сучасних міжнародних практик дозволять Україні інтегруватися у світові фінансові ринки, відновити економіку та забезпечити сталий розвиток. Для відновлення економіки України після війни потрібні значні іноземні інвестиції. Використання традиційних та інноваційних фінансових інструментів є ключем до створення сприятливого інвестиційного клімату.

Інноваційні фінансові інструменти, такі як зелені облигації, краудфандингові платформи, венчурні фонди та фінансові технології, створюють нові можливості для розвитку стратегічних секторів економіки. Їх впровадження сприятиме зростанню конкурентоспроможності української економіки та інтеграції в міжнародні фінансові ринки. Водночас існують серйозні виклики, серед яких високий інвестиційний ризик, недосконалість судової системи та слабкі механізми страхування іноземного капіталу.

Для досягнення цієї мети потрібні комплексні реформи та активна співпраця між державою, бізнесом та інвесторами.

Зокрема, варто розробити сприятливе законодавство для випуску зелених облигацій та реєстрації венчурних фондів, розвивати цифрові платформи для спрощення процедур інвестування, просувати Україну як інвестиційно привабливу країну через міжнародні форуми, виставки та угоди, впровадити механізми часткового страхування іноземних інвестицій для зменшення ризиків.

Список використаних джерел:

1. Ukraine Reconstruction May Cost \$1.1 Trillion, EIB Head Says URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-06-21/ukraine-reconstruction-may-cost-1-1-trillion-eib-head-says>
2. Софіщенко І.Я. Фінансові та фіскальні інструменти політики сприяння іноземним інвестиціям за умов відновлення української економіки. *Економіка та суспільство* 2023. № 54. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2798>
3. The official site of UN. Transforming our world: the2030 Agenda for Sustainable Development. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
4. Investment Policy Framework for Sustainable Development. UNCTAD. – New York; Geneva: UN, 2012.
5. Keen M., Mansour M. Revenue Mobilization in Sub-Saharan Africa: Challenges from Globalization ITrade Reform. *Development Policy Review*. 2010. Vol. 28. № 5. pp. 553–571.

6. Кушал І.М., Харьковська Ю.О. Практичні аспекти податкового стимулювання інноваційної діяльності підприємств розвиненими країнами світу. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2021. № 6 (270). С. 22–27.
7. Помилуйко Є.О. Структуризація фінансового забезпечення інноваційного розвитку України. *Збірник наукових праць Державного податкового університету*. 2023. № 1. С. 161–187. DOI: <https://doi.org/10.33244/2617-5940.1.2022.161-187>
8. Феоктистова Т. Зарубіжний досвід податкового стимулювання інновацій. *Світ фінансів*. 2011. Вип. 1. С. 220–226.
9. Sun W., Tsai S.-B., Wang Z., Zhao Y., Chen, Q. An empirical study on entrepreneurial orientation, absorptive capacity, and SMEs' innovation performance: a sustainable perspective. *Sustainability*. 2018. № 10(2). DOI: <https://doi.org/10.3390/su10020314>
10. Quan C., Wang C.-H., Huang, S.-Z. Effects of organizational innovation and technological innovation capabilities on firm performance: Evidence from firms in China's Pearl River Delta. *Asia Pacific Business Review*. 2019. № 26. P. 1–25. DOI: <https://doi.org/10.1080/13602381-2019.1592339>
11. Луніна І.О., Білоусова О.С., Булана О.О. Бюджетно-податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 1. С. 41–56.
12. Панкова Л.І., Камалова-Кутинець, О.М. Аналіз тенденцій та перспектив залучення іноземних інвестицій в умовах економіки війни. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 6. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-03-02>
13. Кучер Т.Л. Вплив інноваційних інструментів фінансового ринку України на прямі іноземні інвестиції. *Економічний аналіз: зб. наук. праць*. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. Том 22. № 2. С. 34–42.

References:

1. Ukraine Reconstruction May Cost \$1.1 Trillion, EIB Head Says. Available at: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-06-21/ukraine-reconstruction-may-cost-1-1-trillion-eib-head-says>
2. Sofishchenko I. Y. (2023) Finansovi ta fiskal'ni instrumenty polityky spryannya inozemnym investytsiyam za umov vidnovlennya ukrayins'koyi ekonomiky. [*Financial and Fiscal Policy Instruments for Promoting Foreign Investments in the Context of Ukraine's Economic Recovery*]. *Economy and Society*, vol. 54. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2798> (in Ukrainian)
3. The official site of the UN. Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. Available at: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
4. Investment Policy Framework for Sustainable Development. (2012). UNCTAD. New York; Geneva: UN.
5. Keen M., Mansour M. (2010) *Revenue Mobilization in Sub-Saharan Africa: Challenges from Globalization and Trade Reform. Development Policy Review*, vol. 28 (5). pp. 553–571.
6. Kushal I. M., Kharkivska Yu. O. (2021) Praktychni aspekty podatkovoho stymulyuvannya innovatsiynoi diyal'nosti pidpryemstv rozvynutymy krayinamy svitu. [Practical Aspects of Tax Incentives for Enterprise Innovation Activities in Developed Countries]. *Bulletin of the Volodymyr Dahl East Ukrainian National University*, vol. 6 (270). pp. 22–27. (in Ukrainian)
7. Pomylyuko Ye. O. (2023) *Strukturyzatsiya finansovoho zabezpechennya innovatsiynoho rozvytku Ukrayiny*. [Structuring the Financial Support for Ukraine's Innovative Development]. *Collection of Scientific Works of the State Tax University*, vol. 1. pp. 161–187. DOI: <https://doi.org/10.33244/2617-5940.1.2022.161-187> (in Ukrainian)
8. Feoktistova T. (2011) *Zarubizhnyy dosvid podatkovoho stymulyuvannya innovatsiy*. [Foreign Experience in Tax Incentives for Innovation]. *World of Finance*. issue 1. pp. 220–226. (in Ukrainian)
9. Sun W., Tsai S.-B., Wang Z., Zhao Y., Chen Q. (2018). An Empirical Study on Entrepreneurial Orientation, Absorptive Capacity, and SMEs' Innovation Performance: A Sustainable Perspective. *Sustainability*, vol. 10(2). DOI: <https://doi.org/10.3390/su10020314>
10. Quan C., Wang C.-H., Huang S.-Z. (2019) Effects of Organizational Innovation and Technological Innovation Capabilities on Firm Performance: Evidence from Firms in China's Pearl River Delta. *Asia Pacific Business Review*, vol. 26. pp. 1–25. DOI: <https://doi.org/10.1080/13602381.2019.1592339>
11. Lunina I. O., Bilousova O. S., Bulana O. O. (2016) Byudzhethno-podatkovye stymulyuvannya innovatsiynoi diyal'nosti v Ukrayini. [Budgetary and Tax Incentives for Innovation Activities in Ukraine]. *Economy and Forecasting*, vol. 1. pp. 41–56. (in Ukrainian)
12. Pankova L. I., Kamalova-Kutinyets O. M. (2022) Analiz tendentsiy ta perspektyv zaluchennya inozemnykh investytsiy v umovakh ekonomiky viyny. [Analysis of Trends and Prospects for Attracting Foreign Investment in the Context of Wartime Economy]. *Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*, vol. 6. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-03-02> (in Ukrainian)
13. Kucher T. L. (2015) Vplyv innovatsiynykh instrumentiv finansovoho rynku Ukrayiny na pryami inozemni investytsiyi. [The Impact of Innovative Financial Market Instruments of Ukraine on Foreign Direct Investments]. *Economic Analysis: Collection of Scientific Works*. Ternopil: Publishing and Printing Center of the Ternopil National Economic University «Economic Thought». Vol. 22. no. 2. pp. 34–42. (in Ukrainian)